

23.5.23

Aan

Minister VWS

Deadline: 25 mei 2023

nota

Vierde evaluatie van de Wet toetsing levensbeëindiging
op verzoek en hulp bij zelfdoding

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Bevolkingsonderzoek en
Medische Ethiek

Opgesteld door

Datum

9 mei 2023

Kenmerk

3595643-1048101-PG

Zaaknummer

1048101

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

Bij brief d.d. 4 mei 2023 is het rapport van de vierde evaluatie van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (Wtl) aan VWS aangeboden. De wetsevaluatie beslaat de periode 2017-2022 en is uitgevoerd door een multidisciplinair samenwerkingsverband van onderzoekers van het Erasmus MC, Erasmus Universiteit, Amsterdam UMC en het UMC Utrecht. Dit rapport zal, zoals gebruikelijk, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid aan de Tweede Kamer worden toegezonden.

2. Geadviseerd besluit

Graag uw akkoord op de verzending van het rapport van de vierde evaluatie van de Wtl aan de Tweede Kamer en ondertekening van bijbehorende aanbiedingsbrief, mede namens de minister van JenV. Gestreefd wordt naar een kabinetsreactie op de evaluatie in het vierde kwartaal van 2023.

3. Kernpunten

- De algemene doelstelling van de evaluatie was te onderzoeken of de doelen van de Wtl worden bereikt.
- Daartoe is onderzocht hoe de bepalingen van de Wtl worden toegepast, hoe de praktijk van medische beslissingen rond het levenseinde zich ontwikkelt, en in hoeverre zich problemen of knelpunten voordoen in de praktijk van levensbeëindiging op verzoek en de toetsing daarvan.
- Omdat - gezien de uitkomsten van de drie eerdere evaluaties waarbij werd geconcludeerd dat het doel van de wet in de praktijk werd bereikt - niet een sterk gewijzigd beeld van het bevredigend functioneren van de wet op hoofdlijnen te verwachten viel, hebben de onderzoekers aangegeven dat zij bij deze vierde evaluatie breder hebben gekeken naar het functioneren van de wet, naar de onderstromen in de samenleving, naar de ontwikkelingen in het buitenland en met dit alles geschetst welke mogelijke toekomstperspectieven te onderscheiden zijn. Het onderzoek strekt er volgens de onderzoekers overigens niet naar daarin prioriteiten te stellen of keuzes te maken.
- De onderzoekers geven aan dat de algemene conclusie van deze vierde wetsevaluatie is dat de doelstellingen van de Wtl ten aanzien van rechtszekerheid, zorgvuldigheid en transparantie nog steeds in voldoende mate worden bereikt.

- Tegelijkertijd geven de onderzoekers aan dat uit het onderzoek ook blijkt dat de discussie over verschillende onderdelen van de wet de afgelopen jaren niet is afgenomen. Volgens de onderzoekers heeft onder meer de eerste strafvervolgning van een arts sinds de inwerkingtreding van de wet daaraan bijgedragen.
- Op basis van het onderzoek hebben de onderzoekers 14 aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn gericht aan de medische beroepsgroep, overheid, wetgever, belangenorganisaties van burgers en patiënten, het veld, de Regionale Toetsingscommissies Euthanasie (RTE) en ZonMw.
- In grote lijnen hebben de aanbevelingen betrekking op advies, steun en informatie voor artsen; voorlichting aan burgers; aanpassing van wet- en regelgeving; nader onderzoek; de werkwijze en de capaciteit van de RTE en het stimuleren van maatschappelijk debat over de toekomstige regulering van levenseindevragen.

Datum

9 mei 2023

Kenmerk

3595643-1048101-PG

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding zijn politiek gevoelige onderwerpen waarover de discussie gevoerd blijft worden. Het onderhavige evaluatierapport biedt aanknopingspunten voor de verdere discussie over deze onderwerpen.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Ook maatschappelijk blijven levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding gevoelige onderwerpen waarover in de samenleving verschillend wordt gedacht. De onderzoekers constateren dat de discussies hierover nooit zijn afgerond en sprake is van langzaam veranderende maatschappelijke opvattingen. De onderzoekers geven aan dat met de door hen geschetste mogelijke toekomstperspectieven/denkrichtingen beoogd wordt de maatschappelijke (en politieke) discussie over de toekomstige regulering van levenseindevraagstukken te faciliteren en te structureren.

c. Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd met het ministerie van JenV.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

N.v.t.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

9 mei 2023

Kenmerk

3595643-1048101-PG